

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
KHOA QUẢN TRỊ KINH DOANH
BỘ MÔN KINH TẾ CÔNG NGHIỆP

Chủ biên: TS. Trương Đoàn Thế

GIÁO TRÌNH

QUẢN TRỊ SẢN XUẤT VÀ TÁC NGHIỆP

NGUYỄN
C LIỆU

71

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

**GIÁO TRÌNH
QUẢN TRỊ SẢN XUẤT VÀ TÁC NGHIỆP**

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
KHOA QUẢN TRỊ KINH DOANH CÔNG NGHIỆP VÀ XÂY DỰNG
BỘ MÔN KINH TẾ CÔNG NGHIỆP**

Chủ biên: TS. Trương Đoàn Thế

**GIÁO TRÌNH
QUẢN TRỊ SẢN XUẤT VÀ TÁC NGHIỆP**

**NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2004**

Mã số: $\frac{97-65}{18-11}$

LỜI NÓI ĐẦU

Với mục đích giúp giáo viên và học sinh có tài liệu để giảng dạy và học tập trong lĩnh vực quản trị sản xuất cũng như các khâu tác nghiệp trong tổ chức kinh doanh của các doanh nghiệp, Bộ môn kinh tế công nghiệp, khoa Quản trị kinh doanh, trường Đại học Kinh Tế Quốc Dân đã biên soạn và phối hợp với Nhà xuất bản Lao Động - Xã hội xuất bản giáo trình “Quản trị sản xuất và tác nghiệp”. Giáo trình được biên soạn dựa trên các bài giảng đã được chỉnh lý, bổ sung của các giảng viên trong bộ môn và có tham khảo một số tài liệu trong và ngoài nước về quản trị sản xuất và điều hành. Ngoài những bài học về lý thuyết, giáo trình còn nêu ra một số ví dụ cụ thể để giúp giáo viên và học viên dễ hình dung hơn trong thực tế.

Giáo trình do Tiến sĩ Trương Đoàn Thế chủ biên với sự tham gia biên soạn của đội ngũ giáo viên trong bộ môn. Giáo trình gồm các nội dung sau:

Chương 1: Giới thiệu nội dung về quản trị sản xuất và tác nghiệp.

Chương 2: Dự báo nhu cầu sản xuất sản phẩm.

Chương 3: Thiết kế sản phẩm và công nghiệp.

Chương 4: Lựa chọn quá trình sản xuất và hoạch định công suất.

Chương 5: Định vị doanh nghiệp.

Chương 6: Bố trí sản xuất trong doanh nghiệp.

Chương 7: Hoạch định tổng hợp.

Chương 8: Hoạch định nhu cầu nguyên vật liệu.

Chương 9: Điều độ sản xuất trong doanh nghiệp.

Chương 10: Quản trị dự án sản xuất.

Chương 11: Quản trị hàng dự trữ.

Chương 12: Quản trị chất lượng.

Tiến sỹ Trương Đoàn Thế chủ biên và biên soạn các chương 1, 4, 5, 6, 8, 9 và 12.

Tiến sỹ Nguyễn Văn Phúc biên soạn các chương 3 và 10.

Thạc sỹ Trần Văn Hùng biên soạn các chương 2 và 7.

Thạc sỹ Mai Xuân Đước biên soạn chương 11.

Chúng tôi đã cố gắng rất nhiều để hoàn thành giáo trình này, nhưng trong quá trình biên soạn không tránh khỏi những thiếu sót, tập thể tác giả mong nhận được các ý kiến đóng góp của đồng nghiệp và bạn đọc.

BỘ MÔN KINH TẾ CÔNG NGHIỆP

LỜI NÓI ĐẦU

Với mục đích giúp giáo viên và học sinh có tài liệu để giảng dạy và học tập trong lĩnh vực quản trị sản xuất cũng như các khâu tác nghiệp trong tổ chức kinh doanh của các doanh nghiệp, Bộ môn kinh tế công nghiệp, khoa Quản trị kinh doanh, trường Đại học Kinh Tế Quốc Dân đã biên soạn và phối hợp với Nhà xuất bản Lao Động - Xã hội xuất bản giáo trình “Quản trị sản xuất và tác nghiệp”. Giáo trình được biên soạn dựa trên các bài giảng đã được chỉnh lý, bổ sung của các giảng viên trong bộ môn và có tham khảo một số tài liệu trong và ngoài nước về quản trị sản xuất và điều hành. Ngoài những bài học về lý thuyết, giáo trình còn nêu ra một số ví dụ cụ thể để giúp giáo viên và học viên dễ hình dung hơn trong thực tế.

Giáo trình do Tiến sĩ Trương Đoàn Thế chủ biên với sự tham gia biên soạn của đội ngũ giáo viên trong bộ môn. Giáo trình gồm các nội dung sau:

Chương 1: Giới thiệu nội dung về quản trị sản xuất và tác nghiệp.

Chương 2: Dự báo nhu cầu sản xuất sản phẩm.

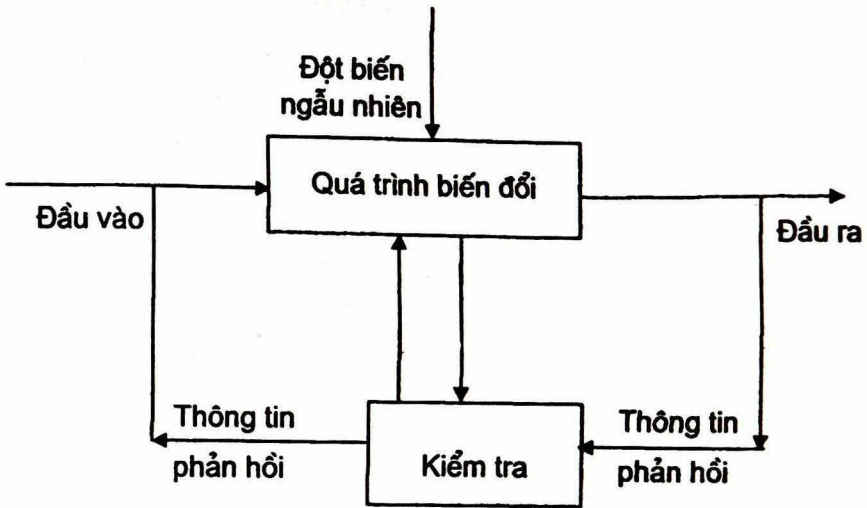
Chương 3: Thiết kế sản phẩm và công nghiệp.

Chương 4: Lựa chọn quá trình sản xuất và hoạch định công suất.

Chương 5: Định vị doanh nghiệp.

Chương 6: Bố trí sản xuất trong doanh nghiệp.

gồm nhiều yếu tố cấu thành, có mối quan hệ khăng khít, chặt chẽ với nhau. Toàn bộ phân hệ sản xuất được biểu diễn bằng sơ đồ sau đây:

Sơ đồ hệ thống sản xuất / tác nghiệp

Yếu tố trung tâm của quản trị sản xuất là quá trình biến đổi. Đó là quá trình chế biến, chuyển hoá các yếu tố đầu vào thành hàng hoá hoặc dịch vụ mong muốn, đáp ứng nhu cầu của xã hội. Kết quả hoạt động của doanh nghiệp phụ thuộc rất lớn vào việc thiết kế, tổ chức và quản lý quá trình biến đổi này.

Các yếu tố đầu vào rất đa dạng gồm có nguồn tài nguyên thiên nhiên, con người, công nghệ, kỹ năng quản lý và nguồn thông tin. Chúng là điều kiện cần thiết cho bất kỳ quá trình sản xuất hoặc dịch vụ nào. Muốn quá trình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp có hiệu quả cần phải tổ chức, khai thác sử dụng các yếu tố đầu vào hợp lý, tiết kiệm nhất.

Đầu ra chủ yếu gồm hai loại là sản phẩm và dịch vụ. Đối với hoạt động cung cấp dịch vụ, đầu ra được thể hiện dưới nhiều dạng khó nhận biết một cách cụ thể như trong sản xuất. Ngoài những sản phẩm và dịch vụ được tạo ra sau mỗi quá trình sản xuất, dịch vụ còn có các loại phụ phẩm khác có thể có lợi hoặc không có lợi cho hoạt động sản xuất kinh doanh, đôi khi đòi hỏi phải có chi phí rất lớn cho việc xử lý, giải quyết chúng. Chẳng hạn: phế phẩm, chất thải...

Thông tin phản hồi là một bộ phận không thể thiếu trong hệ thống sản xuất của doanh nghiệp. Đó là những thông tin ngược cho biết tình hình thực hiện kế hoạch sản xuất trong thực tế của doanh nghiệp.

Các đột biến ngẫu nhiên làm rối loạn hoạt động của toàn bộ hệ thống sản xuất dẫn đến không thực hiện được những mục tiêu dự kiến ban đầu. Chẳng hạn thiên tai, hạn hán, lũ lụt, chiến tranh, hoả hoạn v.v...

Nhiệm vụ của quản trị sản xuất và dịch vụ là thiết kế và tổ chức hệ thống sản xuất nhằm biến đổi đầu vào thành các yếu tố đầu ra sau mỗi quá trình biến đổi, nhưng với một lượng lớn hơn số lượng đầu tư ban đầu. Giá trị gia tăng là yếu tố quan trọng nhất, là động cơ hoạt động của các doanh nghiệp và mọi tổ chức, cá nhân có liên quan trực tiếp đến quá trình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Giá trị gia tăng là nguồn gốc tăng của cải và mức sống của toàn xã hội; tạo ra nguồn thu nhập cho tất cả các đối tượng có tham gia đóng góp vào hoạt động của doanh nghiệp như những người lao động, chủ sở hữu, cán bộ quản lý và là nguồn tái đầu tư sản xuất mở rộng, đảm bảo cho sự tồn tại và phát triển lâu dài của doanh nghiệp.